C/2025/988

13.2.2025 г.

# ИЗВЕСТИЕ НА КОМИСИЯТА

# Тълкувателни насоки относно прилагането на членове 4 и 6 от Регламент (ЕС) 2022/1280 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на особени и временни мерки с оглед на руското нашествие в Украйна по отношение на документите на водач, издадени от Украйна в съответствие с нейното законодателство, след удължаването на срока на временна закрила на лицата, разселени от Украйна, след 6 март 2025 година

(C/2025/988)

## 1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕС) 2022/1280 на Европейския парламент и на Съвета ([1]) влезе в сила на 27 юли 2022 г. С него се определят някои мерки по отношение на документите на водач, издадени от Украйна в съответствие с нейното законодателство и притежавани от лица, ползващи се от временна закрила или адекватна закрила съгласно националното законодателство в съответствие с Директива 2001/55/ЕО на Съвета ([2]) и Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета ([3]). В съответствие с член 9, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/1280 същият престава да се прилага в деня след изтичането на срока на прилагане на временната закрила по отношение на разселените лица от Украйна, предвиден в член 4 от Директива 2001/55/ЕО, в съответствие с член 6 от същата директива.

С настоящите тълкувателни насоки се предоставя тълкуването на Комисията на членове 4 и 6 от Регламент (ЕС) 2022/1280 с оглед на удължаването на срока на временната закрила на лицата, разселени от Украйна след 6 март 2025 г. Тяхното предназначение е да се улесни последователното прилагане и изпълнение на Регламент (ЕС) 2022/1280, както и да се подпомогнат органите на държавите членки в това отношение.

С настоящите указания не се създават нови законодателни правила. Освен това Комисията би искала да подчертае, че единствено Съдът на Европейския съюз е компетентен да дава задължителни тълкувания на правото на ЕС.

## 2. ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА СРОКА НА ВРЕМЕННАТА ЗАКРИЛА

С Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 се установява съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и по тази причина се въвежда временна закрила за тези разселени лица. В съответствие с член 4, параграф 1 от Директива 2001/55/ЕО временната закрила първоначално беше предоставена за една година — до 4 март 2023 г., а след това автоматично беше удължена с още една година — до 4 март 2024 г. В съответствие с член 4, параграф 2 от Директива 2001/55/ЕО през октомври 2023 г. Съветът реши да удължи срока на временната закрила с още една година — до 4 март 2025 г. ([4]). Тъй като причините за временната закрила продължават да са факт, през юни 2024 г. Съветът реши да удължи срока на временната закрила, предоставена на разселените от Украйна лица, с още една година — до 4 март 2026 г. ([5]).

([1]) Регламент (ЕС) 2022/1280 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2022 г. за определяне на особени и временни мерки с оглед на руското нашествие в Украйна по отношение на документите на водач, издадени от Украйна в съответствие с нейното законодателство (ОВ L 195, 22.7.2022 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1280/oj).

([2]) Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj).

([3]) Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([4]) Решение за изпълнение (ЕС) 2023/2409 на Съвета от 19 октомври 2023 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 (ОВ L, 2023/2409, 24.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

([5]) Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1836 на Съвета от 25 юни 2024 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 (ОВ L, 2024/1836, 3.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

Към момента на приемане на Регламент (ЕС) 2022/1280 вероятно се е считало, че максималната възможна продължителност на временната закрила по отношение на разселените лица от Украйна е три години — като се вземе предвид евентуалното ѝ удължаване съгласно член 4 от Директива 2001/55/ЕО ([6]).

В Регламент (ЕС) 2022/1280 се предвижда признаването на територията на Съюза на валидни свидетелства за управление на моторни превозни средства (МПС), издадени от Украйна и притежавани от лица, ползващи се от временна закрила или адекватна закрила съгласно националното законодателство, както и, при определени условия, издаването на специални временни документи на водач на тези лица. За да се сведе до минимум административната тежест за държавите членки, както и да се избегне многократно подновяване, беше решено, че в документите на водач, издадени в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/1280, трябва да бъде записана най-късната възможна дата на изтичане на срока на валидност. Тази дата трябваше да съответства на максималната възможна продължителност на временната закрила по отношение на разселените лица от Украйна, която към момента на приемането ѝ беше определена на 6 март 2025 г. В съответствие с член 4, параграф 3 и член 6, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/1280 обаче, независимо от датата на изтичане на срока на валидност, посочена в документите, тяхната максимална административна валидност трябва да съответства на срока на временната закрила или на адекватната закрила съгласно националното законодателство (освен ако притежателят има свидетелство за управление на МПС по образец на Съюза, върху което е отбелязан специалният временен код на Съюза „95.01“, както е посочено в член 4, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2022/1280, и срокът на валидност на този документ изтича по-рано).

## 3. ВРЕМЕННИ ДОКУМЕНТИ НА ВОДАЧ, ИЗДАДЕНИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/1280

### 3.1. Карти за квалификация на водач, издадени в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС) 2022/1280

Преди да започне работа като водач на определени пътни превозни средства за превоз на товари или на пътници в Съюза всеки, който желае да упражнява тази дейност, трябва да получи началната квалификация, изисквана съгласно Директива (ЕС) 2022/2561 на Европейския парламент и на Съвета ([7]). В някои случаи началната квалификация може да включва преминаване на курс с продължителност между 140 и 280 часа и успешно полагане на изпит. Както водачите, които са граждани на държава членка, така и тези, които са граждани на трета държава и които са наети или използвани от предприятие, установено в държава членка, трябва да получат тази начална квалификация в Съюза (в държавата членка, в която обичайно пребиват, в първия случай, и в държавата членка, в която е установено предприятието, което ги е наело на работа, или в държавата членка, която им е издала разрешението за работа във втория случай). След успешното придобиване на началната квалификация на съответния водач на превозно средство се издава удостоверение за професионална компетентност (УПК), удостоверяващо началната квалификация.

В някои случаи изискванията и условията за издаване на УПК в трети държави са сходни с тези в Съюза. Съгласно член 368, параграф 1 от Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна ([8]), и приложение XXXII към него, Украйна сближи националното си законодателство с разпоредбите на Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([9]) (предшестваща Директива (ЕС) 2022/2561) за водачите на пътни превозни средства, извършващи международни превози. Следователно държавите членки могат да прилагат ускорена процедура за предоставяне на УПК, издадено в Съюза съгласно член 4 от Регламент (ЕС) 2022/1280, на тези водачи, ако те притежават карта за квалификация на водач на превозно средство, издадена от Украйна, и се ползват от временна закрила или адекватна закрила съгласно националното законодателство. Вместо да се налага да придобият пълната начална квалификация съгласно Директива (ЕС) 2022/2561, тези водачи трябва да преминат само допълнително задължително обучение от 35 до 60 часа, преди да им бъде издадена карта за квалификация на водач на превозно средство със специалния временен код на Съюза „95.01 (най-късно до 6.3.2025 г.)“, който означава *„водач, който притежава УПК, отговарящо на задължението за професионална пригодност — специално издаване само за срока на временната закрила“*, или преди същият специален временен код на Съюза да бъде отбелязан върху тяхното свидетелство за управление на МПС или атестация за водач на превозно средство. Счита се, че притежателите на такива карти за квалификация на водач на превозно средство, свидетелства за управление на МПС или атестации за водач на превозно средство са изпълнили изискването за задължителна начална квалификация, необходима за упражняване на дейността управление на превозно средство.

([6]) Вж. съображение 14 от Регламент (ЕС) 2022/1280.

([7]) Директива (ЕС) 2022/2561 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно начална квалификация и продължаващо обучение на водачи на някои пътни превозни средства за превоз на товари или пътници (ОВ L 330, 23.12.2022 г., стр. 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2561/oj).

([8]) ОВ L 161, 29.5.2014 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

([9]) Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2003 г. относно начална квалификация и продължаващо обучение на водачи на някои пътни превозни средства за превоз на товари или пътници, за изменение на Регламент (ЕИО) № 3820/85 на Съвета и Директива 91/439/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 76/914/ЕИО на Съвета (ОВ L 226, 10.9.2003 г., стр. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/59/oj).

От особено значение е, че в член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/1280 се предвижда, че:

„*Без да се засягат бъдещи актове на Съюза относно продължителността на временната закрила*, [...] датата на изтичане на срока на валидност на такива карти за квалификация на водач на превозно средство или на специалния временен код на Съюза, отбелязан върху свидетелствата за управление на МПС, е 6 март 2025 г.

**Независимо от датата обаче, отбелязана на тези документи, тяхната административна валидност съответства на срока на временната закрила по отношение на разселените лица от Украйна**, предвиден в член 4 от Директива 2001/55/ЕО, на адекватната закрила на притежателя съгласно националното право, или на срока на валидност на свидетелството за управление на МПС, в зависимост от това кой срок изтича по-рано. [...]“.

### 3.2. **Свидетелства за управление на МПС, издадени в съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2022/1280**

Когато лице, ползващо се от временна закрила или адекватна закрила съгласно националното законодателство, е загубило свидетелството си за управление на МПС или това свидетелство е било откраднато, и когато правата на това лице за управление на МПС, придобити в съответствие с приложимото в Украйна законодателство, могат да бъдат проверени, държавите членки могат да издадат на същото лице свидетелство за управление на МПС по образец на Съюза в съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2022/1280. В този случай държавите членки отбелязват върху свидетелството за управление на МПС специалния временен код на Съюза „99.01 (най-късно до 6.3.2025 г.)“ в поле 12, който означава „*Специално издаване, валидно само за срока на временната закрила (изгубено или откраднато свидетелство от Украйна)*“.

От особено значение е, че в член 6, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/1280 се посочва, че:

„*[…] Без да се засягат бъдещи актове на Съюза относно продължителността на временната закрила, [...] датата на изтичане на срока на валидност на това свидетелство за управление е 6 март 2025 г.* ***Независимо от датата обаче, отбелязана на такова свидетелство за управление, неговата административна валидност съответства на срока на временната закрила по отношение на разселените лица от Украйна****, предвиден в член 4 от Директива 2001/55/ЕО, или на срока на временната закрила или на адекватната закрила на притежателя съгласно националното право, в зависимост от това кой срок изтича по-рано. [...]*“.

## 4. **ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛЕНОВЕ 4 И 6 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/1280 С ОГЛЕД НА УДЪЛЖАВАНЕТО НА СРОКА НА ВРЕМЕННАТА ЗАКРИЛА НА ЛИЦАТА, РАЗСЕЛЕНИ ОТ УКРАЙНА СЛЕД 6 МАРТ 2025 г.**

От разпоредбите, посочени в точка 3, става ясно, че временните документи на водач, издадени в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/1280 на разселени лица от Украйна, които се ползват от временна закрила или адекватна закрила съгласно националното законодателство, са валидни докато трае временната закрила или адекватната закрила съгласно националното законодателство, независимо от датата, която е отбелязана върху тези документи („*независимо от*“ посочената дата) ([10]). Както изрично е предвидено в горепосочените членове, административната валидност на тези документи „**съответства**“ на срока на временната закрила.

От това следва, че изразът, приложен към специалните временни кодове на Съюза „95.01“ и „99.01“ („най-късно до 6.3.2025 г.“), които трябва да бъдат вписани в тези временни документи, издадени съгласно Регламент (ЕС) 2022/1280 в съответствие с член 4, параграф 1 и член 6, параграф 2 от него, също трябва да се тълкува в контекста на тази ключова разпоредба от посочения регламент, която има предимство.

### Практическо прилагане

Като се имат предвид приложното поле и целите на Регламент (ЕС) 2022/1280 и за да се гарантира съгласуваното прилагане на неговите разпоредби, докато максималната продължителност на срока на временната закрила на разселените от Украйна лица продължава да е неизвестна, Комисията счита, че с оглед намаляване на правната несигурност, използването на специалните временни кодове на Съюза „95.01“ и „99.01“, издадени в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/1280, следва вече да не се допълва с израза „(най-късно до 6.3.2025 г.)“.

([10]) Освен ако административната валидност на тези документи изтича по-рано поради други причини, както е предвидено в член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/1280. Например свидетелствата за управление на МПС, върху които е отбелязан специалният код на Съюза „95.01“, могат да имат по-кратък срок на административна валидност от срока на временната закрила.

Въпреки че тази максимална продължителност на срока досега е била посочвана във временните документи на водача, за да се улесни правоприлагането, това вече не е необходимо или ефективно за тези цели. Освен това не съществува риск от евентуално недоразумение, тъй като тези специални временни кодове на Съюза се издават само в съответствие с Регламент (ЕС) 2022/1280 и за срока на неговото прилагане. (Това не засяга факта, че административната валидност на тези документи може да изтече по-рано поради други причини, както е предвидено в член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/1280).

За да се избегнат евентуални недоразумения при прилагането на членове 4 и 6 от Регламент (ЕС) 2022/1280, Комисията съответно счита, че държавите членки следва да се ръководят от следното:

— Добавянето на израза „(най-късно до 6.3.2025 г.)“ към специалните временни кодове на Съюза „95.01“ и „99.01“, издадени в съответствие с членове 4 и 6 от Регламент (ЕС) 2022/1280, вече е необосновано.

— Аналогично, в случаите, когато този израз вече е добавен към съответните документи на водача, той няма легитимно правно значение и на практика вече не е актуален.

— Административната валидност на картите за квалификация на водач със специалния временен код на Съюза „95.01“ или на същия код, отбелязан върху свидетелствата за управление на МПС или атестациите за водач, трябва да се тълкува в смисъл, че тя **съответства на продължителността на временната закрила** по отношение на разселените лица от Украйна (дори ако продължава след 6 март 2025 г.), на адекватната закрила съгласно националното законодателство на притежателя или на срока на валидност на свидетелството за управление на МПС, в зависимост от това кой срок изтича по-рано.

— Административната валидност на свидетелствата за управление на МПС със специалния временен код на Съюза „99.01“ трябва да се тълкува в смисъл, че тя **съответства на продължителността на временната закрила** по отношение на разселените лица от Украйна (дори ако продължава след 6 март 2025 г.) или на продължителността на адекватната закрила съгласно националното законодателство на притежателя, в зависимост от това кой срок изтича по-рано.

— Държавите членки, които са приложили или предстои да приложат член 4 и/или член 6 от Регламент (ЕС) 2022/1280, следва занапред да отбелязват тези специални временни кодове на Съюза върху временните документи на водач, без да добавят дата на изтичане на срока на валидност.